

BARÁTOM, SÁNDOR IS ÁTUGROTTA...

Szücs Endre

Dévényi Sándor

Fotó: Tuzson Balázné

Azért írtam így, mert (mint időnként fűzfapoétának) a hetven mellett mindjárt eszembe jutott a negyven, meg a négyes. Az is előfordulhat, hogy a végén még egy vers lesz belőle. Négy év korkülönbség van közöttünk. Amikor én 1968-ban az utolsó évetem tapostam a Budapesti Műszaki Egyetem építészmérnöki karán, Ő akkor volt elsőéves. A barátságához viszont kellett, hogy elteljen még tíz év. 1978-ban találkoztunk személyesen a BME műemlékvédelmi posztgraduális kurzusán. Minket akkor még olyan kiválóságok tanítottak, mint Entz Géza, Dercsényi Dezső, Gerő László, Hajnóczy Gyula, Levárdy Ferenc és Szentkirályi Zoltán. Én Maksay Jánossal, padtársammal és testi-lelki jó barátommal kerültem oda. Minket – öt másik barátunkkal együtt – csak egyszerűen Vidám Fiúknak, vagy Angoloknak hívtak az évfolyamon (ez utóbbi jelzőt a markáns különállásunknak köszönhattük). A szakmérnökin mindjárt feltűnt nekünk egy Salvador Dalí-bajszú, szintén vidámnak és extravagánsnak tűnő legény, aki Makovecz-publikációkat olvasott, és merész, szenvedélyes ívekkel formált, kiváló grafikákat készített az unalmasabb előadások alatt. Ezek talán a pécsi pincékbe tervezett Ifjúsági Klub vázlatai lehettek.

Igazán az első erdélyi tanulmányi kiránduláson jöttünk össze, ahol azonnal kiderült: mindhármunk számára mennyire fontos, hogy magyarok vagyunk, és mindnyájan valahogy Kós Károly Varjúvárából bújtunk elő, mint irodalmár barátaink Gogol köpönyegéből. Esténként villányi vörösbor és Balaton-felvidéki olaszrizling, meg némi pálinka megnyugtató társaságban összegeztük napi élményeinket. Vidám Fiúknak kellett lennünk, hogy elviseljük az akkor eléggé reménytelennek látszó jövőnket. Az így kialakult kölcsönös vonzalom mély, egész életre szóló barátsággá kovácsolódott. Persze munkánk az volt. Mi Maksayval felferültünk a Várba a műemlékesekhez, ahol igyekeztünk a Lagutyenko-panelek által már nagyjából felfalt Óbuda megmaradt házait megmenteni. Amíg mi Lagutyenko elvtársal küzdöttünk, Sándort – kétéves budapesti iparterves múltját hátrahagyva – pécsi „tüke” honvágya hazaröptette. (...)

Dévényi Sándor, ha a gyertyának három vége lenne, mindháromat meggyújtaná. Esméletlen, hogy mennyi mindennel foglalkozott. Városrehabilitáció, terek Pécsen, Pesten, utcabútorok, szökökutak, forrásház a Gellért téren. Műemlék-helyreállítások, a Balti-tengert az Adriával összekötő autópálya, a lágymányosi híd részletei, építészeti várospolitikai a pécsi önkormányzatban, KKE vándorrelés, egyetemi oktatás, részvétel tervszűrikben stb. Most én nem szeretném összes munkáját részletesen ismertetni, mert nem marad idő az egyéb gyönyörködésre, ezért én csak pár kedvencemet említeném meg: a Lakodalmas ház, a Bagolyvár, saját pécsi háza, az Aradi vértanúk útja és az alagút-híd, családi házai, a kékesdi templom, a János utcai házak... Sorolhatnám tovább a műveket, de ránk virrad. Itt lenne illő felsorolni még néhányat díjaiból: a Nemzet Művésze, Kossuth -díj, Ybl -díj, Pro Architectura díj, Prima díj, és még számos, egyéb elismerés. Mindemellett Ő lett a Magyar Művészeti Akadémia alelnöke, a Kós Károly Egyesülés egyik vezetője, és Vezérünk még az Országépítő szerkesztőségében is mint főszerkesztő.

Végül, de nem utolsósorban: szép nagy családja van, építész feleséggel, négy gyermekkel, és hét unokával. Legidősebb fia építész lett, ma már együtt dolgoznak, az ikerlányok közül az egyik történész, a másik biológus, a legkisebb, szintén fiú, épületgépész lett. Szép a mi szakmánk, de elképzelhetetlen lenne életünk nagy létszámú család nélkül. Számunkra mindemellett mindig is nagyon fontos volt a barát. Mi a feleségemmel megszerettük nemcsak a Dévényi családot, hanem a „Dévényi-galerit” is. Közös ünnepléseink és kirándulásaink egyik koronája a külföldi (lehetőleg az egykori nagy-magyarországi) túrázás.

Hoppá, a verset majdnem elfelejtettem:

„Én már elmúltam negyven

Itt kopogtat a hetvenöt.

Te most lettél hetven

A plusz ötöt Te is megütöd.

Talán az sem képtelen,

Mindkettőnk előtt itt a végtelen.

Sándor! Még sok szép tervezési feladatot kívánok Neked, jó egészséget, és még egy jó pár unokát, no meg a környék boraiból a legfinomabbakat, mert ezekből ott van elég.

Budapest, Kr. u. 2018, Szent András havában írta barátod: szintén András, de nem szent. Egyszerűen csak az eredeti Szücs Bandi, akihez csatlakozik a lap szerkesztősége

Címlap: Szent Mihály-templom, Kékesd. Építészet: Dévényi Sándor. Fotó: Dénes György

◀ Aradi vértanúk útja, Pécs. Építészet: Dévényi Sándor. Fotó: Dénes György

✘ Dévényi 70

06 Interjú Dévényi Sándorral [Erhardt Gábor]

Interview with Sándor Dévényi

18 Interjú Dobány Sándorral [Dénes Eszter]

Interview with Sándor Dobány

✘ Főépítészek | Master Architects

24 Interjú Fábián Rigó Tamással [Csóka Balázs, Terdik Bálint]

Interview with Tamás Rigó Fábián

32 Az emlékezet építésze *The Architecture of Remembrance*

40 Megkészt munkanapló – Heil Tibor emlékére [Ambrus Lajos]

Remembering Architect Tibor Heil

44 Egy hónap ÉP-ÍT-ÉS Koreában [Jakab Csaba]

– Természetművészeti Biennále

One Month of Construction in Korea | Biennial of Nature Arts

50 Rejtett történetek [Ertsey Attila]

– Kiállítás az életreform-törekvésekről

Hidden stories | The life reform movements and the arts

56 Templom épül [Dénes Eszter]

Growing a Church

60 Hoppá, éppen húszévesek vagyunk! [Buella Mónika]

– Ilona Malom Műhely

We have just turned 20 – Ilona Malom Műhely

✘ Héttorony Fesztivál

70 Kiállítás megnyitó | Kakasd [Csernus Lórinç]

72 Makovecz angyalai kiállítás | Csikszereda [Esztyán Győző]

74 Salamin Ferenc életmű kiállítása | Tokaj [Demeter Zoltán]

76 Vándordiploma | Kós Károly Egyesülés Vándoriskola

Itinerant School – Graduates in 2018

78 Hírek

79 Könyvajánló

A KÓS KÁROLY ALAPÍTVÁNY köszönetet mond mindazoknak, akik 2017-ben személyi jövedelemadójuk 1 százalékával támogatták. Az Alapítvány számlájára ebből a forrásból 2018-ban beérkezett 87 967 forintot a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolájának működtetésére fordítottuk. Kérjük, hogy 2019-ben is támogassák idej adójukból Alapítványunk célkitűzéseit! Adószámunk: 19193580-2-41.

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében
a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány

1034 Bp., Kecse u. 25.

Bankszámlaszám:

10402166-21629530-00000000

Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:

Dévényi Sándor és Zsigmond László

Alapító főszerkesztő: † **Makovecz Imre**

Főszerkesztő: Dévényi Sándor

Felelős szerkesztő: Dénes Eszter

Titkár: Salamin Krisztina

A szerkesztőbizottság tagjai:

Buella Mónika, Csóka Balázs, Erhardt Gábor,

Jánosi János, Kuli László, Szűcs Endre,

Terdik Bálint, Tóth Péter, Turi Attila

Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András

Angol fordítások: Móra Zoltán

Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: www.orszagepito.hu

ISSN 0866-0069

A lap előfizethető átutalással,
az Alapítványtól igényelt csekken
vagy személyesen.

Ügyműködés, régi példányok árusítása:

Artbureau Kft.

1065 Bp., Nagymező utca 4. I/128.,

telefon/fax: (+36 1) 322-0677;

e-mail: haabkatalin@gmail.com

Egy szám ára: 800 Ft

Előfizetési díj a 2019. évre 3000 Ft,

külföldi előfizetőinknek a

postaköltséget is felszámítjuk.

nka MMA

Támogatók:

MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

Bonex Építőipari Kft., Arker's Stúdió Kft.,

Farkas Építésziroda Felületkémia Kft.,

Forma Rt.

